

CEL ŻYCIA CZŁOWIEKA I INNYCH STWORZEŃ

Zasada
i Fundament
Ćwiczeń
duchowych
św. Ignacego
Loyoli

Pod redakcją
Wacława Królikowskiego SJ

DUCHOWOŚĆ IGNACJAŃSKA

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2024

© Wydawnictwo WAM Księża Jezuici, 2024

Recenzent: ks. prof. Dariusz Kowalczyk SJ

Opieka redakcyjna i redakcja: Katarzyna Stokłosa

Korekta: Dariusz Godoś

Projekt okładki: Andrzej Sochacki

Zdjęcie na okładce: Pixabay/JerzyGorecki

Skład: Edycja

NIHIL OBSTAT

Przełożony Prowincji Polski Południowej Towarzystwa Jezusowego,
ks. Jarosław Paszyński SJ, prowincjał, Kraków, dn. 26 kwietnia 2024 r.,
l.dz. 36/2024

ISBN: 978-83-2774275-9

WYDAWNICTWO WAM

ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków

tel. 12 62 93 200

e-mail: wam@wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496

e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260

www.wydawnictwowam.pl

Druk i oprawa: MCP • Marki k. Warszawy

Publikację wydrukowano na papierze Ecco book 70 g vol. 2.0
dostarczonym przez Antalis Poland Sp. z o.o.

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13

Andrzej Sarnacki SJ

WSPÓŁCZESNY CZŁOWIEK W OBLICZU PODSTAWOWYCH ZASAD CHRZEŚCIJAŃSKIEGO ŻYCIA	25
Przesunięcie etyczne i parareligia	26
Zamiana metafizyki na etykę	30
Nadmierne uproszczenia	33
Wewnętrzne zamieszanie	37
Nieuleganie ideologiom	39
Bibliografia	41

Michał Karnawalski SJ

„CZŁOWIEK ZOSTAŁ STWORZONY, ABY...”.

NAZYWANIE I JEGO ROLA W RDZ 2 A IDEA

LAUDET-ALABAR W FUNDAMENCIE ĆWICZEŃ

<i>DUCHOWYCH ŚW. IGNACEGO LOYOLI</i>	43
Początek Fundamentu w <i>Vulgacie Ćwiczeń duchowych</i>	44
Uwagi dotyczące wersji łacińskiej i hiszpańskiej	45
Cele stworzenia człowieka z <i>ĆD 23</i>	47
Ignacjański opis stworzenia w <i>ĆD 51</i>	48
Księga Rodzaju 2	50
Uwagi dotyczące tekstu łacińskiego i hebrajskiego	51
Struktura w strukturze	54
Cel stworzenia człowieka	56
Nazwy i nazywanie	58
Bibliografia	64

Stanisław Łucarz SJ

ZASADA I FUNDAMENT WIDZIANE Z PERSPEKTYWY

PATRYSTYCZNEJ	67
<i>El hombre</i> – człowiek	68
<i>Es criado</i> – jest stworzony	70
<i>Para</i> – po to, aby.....	71
<i>Salvar su ánima</i> – zbawić swoją duszę	73
<i>Alabar</i> – chwalić	75
<i>Hacer reverencia</i> – oddawać cześć	77
<i>Y servir</i> – i służył	79
Na zakończenie	81
Bibliografia	82

Wacław Królikowski SJ

CZŁOWIEK PO TO JEST STWORZONY, ABY BOGA,

PANA NASZEGO, CHWALIŁ	85
Wstęp	85
Przypominać sobie dary Boga Stwórcy, aby Go chwalić	87
Dar zaistnienia w Bogu Stwórcy	87
Dary szczegółowe	89
Dar innych stworzeń	90
Dziękować Bogu Stwórcy za Jego dary, aby Go chwalić	93
Pragnąć odpowiedzieć Miłującemu miłością, aby Go chwalić	95
Zakończenie	96
Bibliografia	97

Marek Wójtowicz SJ

CZCIĆ BOGA WEDŁUG ŚW. IGNACEGO LOYOLI

Plan na uporządkowanie życia i wejście w głęboką modlitwę	101
Czym dla św. Ignacego jest oddawanie czci Bogu?	105
Wypełnianie Bożej woli	107
Przestrzeganie Bożych przykazań	107
Dbałość o „liturgię w codzienności”	109
Cześć Boga w pismach św. Ignacego	110
Ćwiczenia duchowe	110

<i>Dziennik duchowy</i>	114
Listy św. Ignacego Loyoli	115
Bojaźń Boża i oddawanie czci Bogu	115
Oddawanie czci Bogu i doświadczenie Jego świętości	116
Oddawanie czci Bogu – Adoracja	117
Skutki i owoce oddawania czci Bogu	118
Dbałość o gesty	118
Szacunek dla bliźnich	119
Szacunek wobec świata stworzonego	120
Okazywanie czci Bogu i cnota czystości	121
Bibliografia	124
 Bartłomiej Hućko SJ	
CZŁOWIEK PO TO JEST STWORZONY, ABY BOGU,	
PANU NASZEMU, SŁUŻYŁ	127
Służba jako wyraz relacji	128
Służba i rozwój osobisty	129
Jak służyć?	131
Służyć w perspektywie całych <i>Ćwiczeń duchowych</i>	132
Mentalność i mistyka służby	134
Bibliografia	136
 Dariusz Gardocki SJ	
„A PRZEZ TO ZBAWIŁ DUSZĘ SWOJĄ”.	
ZBAWIENIE JAKO CEL ŻYCIA CZŁOWIEKA	
W UJĘCIU ŚW. IGNACEGO LOYOLI	137
Rozumienie zbawienia w Piśmie Świętym	139
Rozumienie zbawienia w Fundamencie	142
Zbawienie jako rzeczywistość indywidualna i wspólnotowa	145
Podsumowanie	148
Bibliografia	149
 Jacek Poznański SJ	
„INNE RZECZY STWORZONE” W ĆWICZENIACH	
DUCHOWYCH IGNACEGO LOYOLI I W KONTEKŚCIE	
ENCYKLIKI <i>LAUDATO SI'</i> PAPIEŻA FRANCISZKA	153
Wstęp	153
Bóg jako Stwórca	154

Czym są „inne rzeczy na obliczu ziemi”?	156
Celowość w naturze człowieka	159
Celowość w rzeczach stworzonych	162
Właściwe korzystanie ze stworzeń jako pomocy	166
Zakończenie	171
Bibliografia	172

Marek Kruszyński SJ

FUNDAMENTALNA ZASADA IGNACJAŃSKA:

TANTUM QUANTUM	175
Geneza i cel Fundamentu	175
Struktura Fundamentu i zasada <i>tantum quantum</i>	176
Kluczowe terminy zasady <i>tantum quantum</i>	177
<i>Usare</i>	178
<i>Quitar</i>	181
Uporządkowane korzystanie z rzeczy stworzonych	182
Bibliografia	186

Tadeusz Kotlewski SJ

NA DRODZE KU WOLNOŚCI. „STAWAĆ SIĘ LUDŹMI

OBOJĘTNYMI [NIE ROBIĄCYMI RÓŻNICY] W STOSUNKU

DO WSZYSTKICH RZECZY STWORZONYCH”	187
Początek i Fundament	187
Stawanie się wolnym	191
Uczucia i przywiązania	194
Uporządkowanie	198
Bibliografia	202

Józef Augustyn SJ

PRAGNAĆ I WYBIERAĆ JEDYNIĘ TO, CO WIĘCEJ POMAGA

DO CELU	205
Tożsamość pragnienia i żądania Boga	205
Pierwsze pragnienie Boga	207
Szema, Israel	208
Głębia przyzywa głębie	208
Odkrycie Boskiego żądania wyzwaniem	210
Bibliografia	212

Tomasz Oleniacz SJ

„PRAGNAĆ I WYBIERAĆ JEDYNNIE TO, CO NAM WIĘCEJ
POMAGA DO CELU”. FUNDAMENTALNE MAGIS

W DUCHOWOŚCI IGNACJAŃSKIEJ	213
Kłopotliwe pytanie	213
<i>Magis</i> jest związane z miłością	216
Historia <i>magis</i>	220
<i>Magis</i> w pismach św. Ignacego Loyoli	222
<i>Magis</i> nie oznacza (morderczego) maksimum	225
Więcej z Chrystusem Ukrzyżowanym znaczy mniej	229
Bibliografia	232

Wacław Królikowski SJ

ZASADA I FUNDAMENT PODSTAWĄ ĆWICZEŃ

DUCHOWYCH ŚW. IGNACEGO LOYOLI	235
Wstęp	235
Miejsce i cel Zasady i Fundamentu w <i>Ćwiczeniach</i> <i>duchowych</i> św. Ignacego Loyoli	236
Miejsce Zasady i Fundamentu w <i>Ćwiczeniach</i> <i>duchowych</i>	236
Cel Zasady i Fundamentu	238
Zasada i Fundament w świetle Kontemplacji [pomocnej] do uzyskania miłości	240
Przyjęcie miłości Boga Stwórcy	242
Odpowiedź człowieka na miłość Boga	244
Proces przyjęcia miłości i odpowiedzi na nią w czterech tygodniach <i>Ćwiczeń duchowych</i> św. Ignacego Loyoli	246
Proces przyjęcia i odpowiedzi w pierwszym tygodniu <i>Ćwiczeń duchowych</i>	247
Proces przyjęcia i odpowiedzi w drugim tygodniu <i>Ćwiczeń duchowych</i>	249
Proces przyjęcia i odpowiedzi w trzecim tygodniu <i>Ćwiczeń duchowych</i>	251
Proces przyjęcia i odpowiedzi w czwartym tygodniu <i>Ćwiczeń duchowych</i>	253
Proces przyjęcia miłości i odpowiedzi na nią w Kontemplacji [pomocnej] do uzyskania miłości	256

Przyjąć Miłość i być w pełni przejętym wdzięcznością ...	257
We wszystkim miłować Jego Boski Majestat i służyć Mu ..	258
Zakończenie.....	259
Bibliografia.....	261
 Publikacje z kursów duchowości ignacjańskiej za lata 1985–2023.....	 267
 Domy rekolekcyjne, w których udziela się Ćwiczeń duchowych św. Ignacego Loyoli	 273